

Titlul materialului RED:

CURS OPȚIONAL GEOGRAFIE „*CURIOZITĂȚI GEOGRAFICE*”

Nume și prenume autori:

Prof. Bîscă Mirela-Aurica

Prof. Ștefănescu Codrin

Unități de învățământ:

Colegiul Tehnic „Transilvania” Deva

Liceul Teoretic „Mircea Eliade”, Lupeni

Titlul opționalului : CURIOSITĂȚI GEOGRAFICE

Clasa : a V-a

Durata : 1 an

An școlar:

Nr.ore / săptămână : 1 ora / săptămână

Argument

Geografia este o știință fundamentală pentru înțelegerea lumii în care trăim. Însă, în cadrul programelor tradiționale, elevii tind adesea să perceapă această disciplină ca fiind rigidă sau prea axată pe noțiuni teoretice, hărți și elemente de memorizat. De aceea, este esențial să oferim elevilor oportunități de învățare care să le stârnească interesul autentic și să le cultive dorința de a explora lumea dincolo de manual.

Cursul opțional „Curiozități geografice” vine ca o alternativă educațională menită să stimuleze curiozitatea naturală a elevilor de gimnaziu, prin abordarea unor subiecte captivante, ieșite din tiparele clasice, dar în același timp profund formative. Temele propuse sunt inspirate din realitatea geografică a lumii, dar prezentate într-o manieră atractivă, vizuală și interactivă. Astfel, elevii vor avea ocazia să afle despre cele mai bizare locuri de pe Pământ, despre fenomene naturale spectaculoase, zone climatice extreme, populații care trăiesc în condiții neobișnuite, și multe alte subiecte fascinante care îmbină știința cu elementul de noutate și mister.

Acest curs are și un puternic rol formativ, contribuind la dezvoltarea unor competențe esențiale: analiza informațiilor, înțelegerea relațiilor cauză-efect, utilizarea tehnologiei digitale în scopuri educaționale, lucrul în echipă și exprimarea ideilor în mod argumentat. În plus, elevii sunt încurajați să gândească critic, să pună întrebări, să observe lumea din jurul lor și să caute explicații științifice pentru fenomenele pe care le întâlnesc.

Cursul „Curiozități geografice” îmbină metode moderne de predare și învățare, precum: învățarea prin descoperire, învățarea bazată pe proiect, cercetarea independentă, studiul de caz, dezbaterile și utilizarea resurselor multimedia. Elevii vor putea realiza hărți tematice, vor crea prezentări interactive, postere, machete sau expoziții pe teme geografice, toate acestea contribuind la consolidarea cunoștințelor și la exprimarea liberă a intereselor lor.

Un alt aspect important îl reprezintă caracterul interdisciplinar al cursului, care creează punți între geografie și alte domenii, precum științele naturii, istoria, educația civică sau chiar literatura și

arta. Astfel, elevii își vor forma o viziune globală și integrată asupra lumii, învățând să aprecieze diversitatea culturală, frumusețea și fragilitatea mediului natural, dar și importanța protejării planetei.

De asemenea, în contextul actual al schimbărilor climatice, al degradării mediului și al globalizării, este esențial ca elevii să înțeleagă fenomenele geografice și impactul omului asupra naturii. Cursul oferă ocazia de a discuta teme actuale, precum deșertificarea, topirea ghețarilor, migrațiile climatice, urbanizarea excesivă sau turismul durabil, dintr-o perspectivă accesibilă și adaptată vârstei gimnaziale.

Dincolo de conținutul științific, acest curs are și o componentă motivațională: creează o atmosferă de explorare și joc, de descoperire activă, care poate transforma percepția elevilor asupra geografiei într-una pozitivă, atractivă și memorabilă. În plus, prin activități variate și mijloace vizuale, cursul vine în sprijinul diferitelor stiluri de învățare, oferind fiecărui elev șansa de a se regăsi și de a progresa în ritmul său.

În concluzie, propunerea cursului opțional „Curiozități geografice” răspunde nevoii de modernizare a educației geografice și de a aduce elevii mai aproape de lumea reală, într-un mod care valorifică potențialul lor creativ, cognitiv și afectiv. Este un demers educațional care nu doar completează, ci îmbogățește formarea elevilor, transformând ora de geografie într-o călătorie fascinantă prin locuri, fenomene și idei care îi vor ajuta să înțeleagă și să respecte mai bine planeta pe care trăiesc.

PROIECT DE OPȚIONAL

- 1. Denumirea opționalului:** **CURIOZITĂȚI GEOGRAFICE**
- 2. Aria curriculară:** **OM ȘI SOCIETATE**
- 3. Tipul de opțional:** **OPȚIONAL LA NIVELUL DE DISCIPLINĂ**
- 4. Durata:** **1 AN (1 ORĂ PE SĂPTĂMÂNĂ)**
- 5. Modul de desfășurare:** **PE CLASĂ**
- 6. Unitatea școlară și localitatea:**
COLEGIUL TEHNIC „TRANSILVANIA” DEVA
LICEUL TEORETIC „MIRCEA ELIADE” LUPENI
- 7. Propunători:** **BÎSCĂ MIRELA-AURICA**
ȘTEFĂNESCU CODRIN
- 8. Programa școlară:**

1. Nota de prezentare

Cursul opțional „Curiozități geografice” își propune să deschidă apetitul elevilor pentru descoperirea lumii într-un mod captivant și interactiv. Adresat elevilor din clasele gimnaziale, acest curs vine ca o completare atractivă a programei școlare, punând accentul pe aspecte inedite, fascinante și adesea mai puțin abordate în cadrul orelor obișnuite de geografie.

Prin intermediul acestui opțional, elevii vor explora fenomene naturale spectaculoase, locuri misterioase de pe glob, recorduri geografice, peisaje unice, dar și interacțiunea omului cu mediul în cele mai diverse colțuri ale lumii. Vor învăța despre vulcani activi, lacuri ciudate, insule izolate, zone extreme și orașe cu particularități surprinzătoare.

Cursul încurajează dezvoltarea curiozității, gândirii critice și a competențelor de cercetare prin activități practice, jocuri educative, proiecte de grup și utilizarea resurselor multimedia. Elevii vor avea ocazia să-și exprime creativitatea prin realizarea de hărți tematice, postere, prezentări și mini-documentare.

Obiectivul principal este formarea unei perspective globale, deschise și curioase asupra lumii, în paralel cu dezvoltarea unei atitudini responsabile față de mediul înconjurător. Într-o lume în continuă schimbare, cunoașterea geografică este o cheie esențială pentru înțelegerea realității și pentru a deveni cetățeni informați și activi.

Opționalul este structurat astfel:

1. Notă de prezentare
2. Competențe generale;
3. Competențe specifice și activități de învățare;
4. Conținuturi;
5. Sugestii metodologice
- 6 .Bibliografie.

2. Competențe generale

1. Prezentarea realității geografice, utilizând mijloace și limbaje specifice
2. Raportarea realității geografice spațiale și temporale la reprezentări cartografice
3. Studiarea spațiului geografic, realizând conexiuni cu informații dobândite la alte discipline școlare
4. Elaborarea unui demers investigativ din perspectiva educației permanente și pentru viața cotidiană

3. Competențe specifice și activități de învățare

1. Utilizarea corectă și coerentă a limbajului general de specialitate (terminologie, fapte concrete, concepte).

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
La sfârșitul anului școlar elevul va fi capabil: 1.1 să utilizeze corect termeni și concepte din sfera geografiei; 1.2 .să descrie coerent fapte specifice; 1.3 .să exprime coerent o realitate observată.	Pe parcursul anului școlar se recomandă următoarele activități: • explicarea termenilor, a faptelor concrete și a conceptelor; • utilizarea termenilor în contexte noi; • explicarea unui fenomen utilizând conceptele învățate; • realizarea unor legături între fenomene și terminologii; • realizarea unui discurs oral pornind de la o realitate observată.

2. Perceperea și reprezentarea dimensiunii spațiale a realității înconjurătoare.

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
La sfârșitul anului școlar elevul va fi capabil: 2.1 .să relaționeze elementele observate; 2.2 .să exprime coerent elementele observate;	Pe parcursul anului școlar se recomandă următoarele activități: • analiza infrastructurii unui port; • analiza unor hărți ale globului; • analiza unei hărți specifice (ex. harta porturilor Asiei de Est); • construirea unui discurs oral asupra unui fenomen învățat.

3. Utilizarea informației și a unor metode și tehnici de investigație.

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
La sfârșitul anului școlar elevul va fi capabil: 3.1. să utilizeze elemente minime de investigație; 3.2. să urmeze un demers logic de investigație.	Pe parcursul anului școlar se recomandă următoarele activități: • descrierea unei realități observate; • analiza unor date; • exerciții de comparare a realității observate cu cea reprezentată pe hărți; • crearea unui plan; • investigarea elementelor solicitate de profesor sau asumate; • elaborarea unui text.

4. Formarea unei atitudini active, responsabile față de mediul înconjurător.

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
La sfârșitul anului școlar elevul va fi capabil: 4.1. să perceapă mediul înconjurător ca întreg (cu elemente, relații etc.). 4.2. să înțeleagă importanța și utilitatea mediului pentru societate.	Pe parcursul anului școlar se recomandă următoarele activități: • aprecierea unei relații societate-mediul; • utilizarea pertinentă a surselor de informare; • descrierea unor exemple pozitive de păstrare a calității mediului înconjurător.

4. Conținuturi

- I. Introducere
- II. Curiozități referitoare la relief
- III. Curiozități referitoare la hidrosferă
- IV. Curiozități referitoare la elemente climatice
- V. Curiozități referitoare la păduri și parcuri naționale
- VI. Curiozități referitoare la populație, orașe și țări

VII. Enigmele Terrei

5. Sugestii metodologice

Pentru implementarea eficientă a acestui curs opțional, se recomandă o abordare metodologică variată, centrată pe elev, care să stimuleze gândirea critică, creativitatea, curiozitatea și colaborarea. Tematica atractivă a cursului oferă oportunitatea de a folosi metode didactice moderne, interactive și interdisciplinare. Mai jos sunt prezentate câteva metode și tehnici didactice, împreună cu sugestii concrete de aplicare:

1. Învățarea prin descoperire

Elevii sunt puși în situații de investigare, în care trebuie să caute singuri informații pornind de la întrebări provocatoare sau fenomene surprinzătoare.

Exemplu: Lecția poate începe cu o imagine inedită (ex: Lacul Retba din Senegal, de culoare roz), iar elevii sunt întrebați „De ce este roz acest lac?” → urmează căutarea de informații, formularea ipotezelor și validarea lor prin documentare.

2. Studiul de caz

Se pot analiza pe larg fenomene sau locuri geografice deosebite. Studiile de caz dezvoltă capacitatea elevilor de a observa, a analiza și a trage concluzii.

Exemplu: Studiu de caz despre insula Hashima (Japonia) – o insulă complet abandonată. Elevii pot analiza motivele abandonului, condițiile de viață și impactul socio-geografic.

3. Proiectele de grup

Elevii lucrează împreună pentru a realiza o prezentare, un afiș, un colaj sau un mini-documentar pe o temă dată. Această metodă încurajează munca în echipă, asumarea rolurilor și exprimarea creativă.

Exemplu de temă: „Cele mai fierbinți locuri de pe Pământ” sau „Locuri cu peisaje ireale – geografia ca artă”. Rezultatele pot fi prezentate în fața clasei sau într-o expoziție tematică.

4. Utilizarea resurselor digitale și multimedia

Imaginile satelitare, hărțile interactive, tururile virtuale și clipurile documentare sunt esențiale pentru înțelegerea unor concepte altfel abstracte.

Exemplu: Tur virtual prin Marele Canion, explorare pe Google Earth a regiunii Amazonului sau observarea ghețarilor din Antarctica. Se pot crea fișe de lucru pentru ghidarea activității.

5. Jocuri didactice și quizuri

Învățarea prin joc stimulează motivația și atenția elevilor. Jocurile pot fi folosite pentru consolidarea cunoștințelor sau evaluarea formativă.

Exemple:

- „Cine știe, câștigă!” – concurs cu întrebări din lecțiile anterioare;
- Quizuri interactive cu aplicații (Kahoot, Quizizz);
- „Geografia misterelor” – joc în care elevii primesc indicii și trebuie să ghicească o locație sau un fenomen.

6. Dezbateri și discuții ghidate

Dezvoltă abilități de argumentare, exprimare clară și spirit critic.

Teme posibile:

- „Este posibilă viața în deșert?”
- „Care este cel mai periculos loc de pe Pământ și de ce?” Elevii se împart în echipe pro și contra, își documentează punctele de vedere și participă la dezbateri în cadrul clasei.

7. Observarea și analiza imaginilor/documentarelor

Imaginile spectaculoase și documentarele scurte pot declanșa curiozitatea și pot înlocui cu succes explicațiile teoretice.

Exemplu: Vizionarea unui fragment din documentarul „Planeta noastră” despre Islanda, urmat de o discuție despre activitatea vulcanică și impactul asupra mediului.

8. Ateliere și activități practice

Metoda învățării prin acțiune este extrem de eficientă, mai ales în rândul elevilor de gimnaziu.

Exemple:

- Confecționarea unui vulcan din carton/plasticină și simularea unei erupții;
- Crearea unei hărți cu „Curiozitățile lumii”, în care fiecare elev adaugă o locație cu o scurtă descriere;
- Realizarea unei expoziții de fotografii „Planeta – între uimire și extrem”.

9. Legături interdisciplinare

Cursul se poate lega cu discipline precum biologia (ecosisteme rare), istoria (civilizații dispărute), fizica (fenomene extreme – cutremure, tsunami), literatura (descrierea unor locuri exotice în texte

literare).

Exemplu: Lectura unor fragmente din „Ocolul Pământului în 80 de zile” poate însoți o lecție despre diversitatea culturală și geografică a lumii.

10. Activități în aer liber

Dacă există posibilitatea, ieșirile în natură, vizitele tematice sau tururile ghidate pot completa excelent lecțiile teoretice.

Exemplu: Observarea unui râu, a reliefului din zona locală, realizarea unui jurnal de teren sau a unui reportaj foto.

Evaluare.

Într-un demers educațional centrat pe competențe se recomandă utilizarea evaluării continue și se îmbina formele de evaluare tradiționale cu forme alternative: portofoliul, proiectul, autoevaluare.

Evaluarea în cadrul cursului opțional „Curiozități geografice” are un caracter formativ, centrat pe progresul elevului, implicarea activă și dezvoltarea competențelor specifice. Scopul evaluării nu este doar verificarea cunoștințelor, ci mai ales stimularea curiozității, gândirii critice și creativității.

Pe parcursul semestrului, se vor aplica metode variate de evaluare, adaptate specificului temelor abordate, vârstei elevilor și stilurilor diferite de învățare. Accentul se va pune pe evaluarea procesului de învățare, nu doar a produsului final.

Metode și instrumente de evaluare recomandate:

- Observarea sistematică a comportamentului și a implicării elevilor în activități;
- Portofoliul elevului – ce poate conține fișe de lucru, proiecte, colaje, hărți tematice, reflecții personale;
- Autoevaluarea și evaluarea colegială – pentru dezvoltarea unei atitudini reflexive și responsabilizate;
- Proiectele individuale și de grup – prezentate oral sau sub formă digitală (PowerPoint, afiș, machetă etc.);
- Jocuri de tip quiz, concursuri și provocări geografice, ca metode ludice de evaluare;
- Fișe de evaluare formativă – cu întrebări deschise, aplicații practice sau cerințe creative („Imaginează-ți că trăiești în zona Cercului Polar – cum ar fi o zi din viața ta?”).

Criterii de evaluare urmărite:

- Capacitatea de a selecta și organiza informația;
- Claritatea și logica explicațiilor orale sau scrise;

- Nivelul de implicare activă în activitățile de la clasă;
- Gradul de creativitate și originalitate în prezentarea materialelor;
- Respectarea cerințelor și termenelor la proiecte sau sarcini.

În locul unei note tradiționale, se poate utiliza o scală descriptivă (Exceptional – Foarte bine – Bine – În dezvoltare) sau o apreciere calitativă individuală. În final, evaluarea sumativă poate consta într-o expoziție tematică, un mini-proiect integrator sau o prezentare a „curiozității geografice preferate”.

Prin această abordare, evaluarea devine un instrument de învățare în sine, care sprijină motivația elevilor și le oferă recunoașterea progresului personal, contribuind astfel la o experiență educațională pozitivă și relevantă.

Concluzie

Cursul opțional „Curiozități geografice” reprezintă o oportunitate valoroasă de a transforma ora de geografie într-o experiență de învățare vie, captivantă și profund formativă pentru elevii de gimnaziu. Alegerea unor teme inedite, care pun accentul pe fenomene neobișnuite, locuri spectaculoase și aspecte surprinzătoare ale lumii, contribuie semnificativ la dezvoltarea interesului autentic al elevilor pentru cunoaștere.

Prin intermediul acestui curs, geografia devine mai mult decât o disciplină de studiu – se transformă într-un instrument de înțelegere a realității, de stimulare a curiozității, de formare a unui spirit investigativ și responsabil. Elevii învață să observe, să întrebe, să cerceteze și să își formuleze propriile concluzii, formându-și astfel o gândire critică și creativă.

Activitățile propuse – de la proiecte individuale și de grup, la jocuri didactice, tururi virtuale, dezbateri sau ateliere practice – asigură o învățare diversificată, adaptată nevoilor și intereselor fiecărui elev. Evaluarea are la rândul ei un caracter formativ, punând accent pe progresul personal și pe exprimarea liberă a ideilor, nu doar pe acumularea de cunoștințe.

De asemenea, cursul stimulează dezvoltarea competențelor transversale, esențiale pentru secolul XXI: comunicarea, colaborarea, utilizarea tehnologiei și înțelegerea relației om-natură. Prin abordarea interdisciplinară și prin explorarea unor teme actuale – precum schimbările climatice, turismul responsabil sau conservarea patrimoniului natural – elevii devin mai conștienți de locul și rolul lor în lume.

În concluzie, „Curiozități geografice” este un curs care valorifică entuziasmul elevilor de a învăța într-un mod diferit, contribuind la formarea unei culturi geografice solide, a unei atitudini pozitive față de mediu și a unei viziuni deschise asupra lumii. Este un demers educațional modern,

necesar și profund motivant, care îmbogățește parcursul școlar al elevilor și le deschide noi orizonturi de cunoaștere.

6. Bibliografie

- Ciulache, Sterie. *Geografie generală*. București: Editura Corint, 2001.
- Muntele, Ionel și Iașu, Cătălin. *Geografie regională a lumii*. Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2003.
- Ilinca, Valentin. *Geografia economică a lumii*. Iași: Editura Polirom, 2007.
- Posea, Grigore. *Geografia continentelor și oceanelor*. București: Editura Fundației România de Măine, 2006.
- Vlăsceanu, Gheorghe. *Geografia umană. Concepte, metodologii, aplicații*. București: Editura Meteor Press, 2009.
- Bălțeanu, Dan (coord.). *Geografia României. Vol. V: Spațiul rural și urban*. București: Editura Academiei Române, 2012.
- Mândruț, Octavian. *Didactica geografiei. O abordare actuală*. București: Editura Corint, 2014.
- Mihăilescu, Vintilă. *Geografie fizică generală*. București: Editura Științifică, 1971.
- Antonescu, Dorina. *Curiozități geografice ale Terrei*. București: Editura Niculescu, 2006.
- Stan, Christache. *Curiozități geografice din România și din lume*. București: Editura Corint, 2009